

Od redakcji

Idea powstania czasopisma naukowego, poświęconego sztuce oraz historycznym i społecznym kontekstom kultury artystycznej, nie jest nowa. Potrzeba jego istnienia pojawiła się wraz z rozwojem olsztyńskiego środowiska artystycznego i powstaniem Wydziału Sztuki, który zjednoczył artystów i naukowców. Środowisko Wydziału Sztuki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie połączyło przedstawicieli dwóch odrębnych, a jednocześnie bliskich sobie dyscyplin: muzyki oraz sztuk pięknych. Każda z nich ma swoje unikalne cechy, niezależnie jednak od różnic dzielących te dwie rzeczywistości ich istota pozostaje niezmienna – jest nią twórczość artystyczna, postrzegana z każdej dostępnej perspektywy i ze wszystkimi jej konsekwencjami poznawczymi, społecznymi, technologicznymi.

Współczesna kultura artystyczna jest przestrzenią wielowymiarową, łączącą różne techniki i założenia intelektualne. Obok tradycyjnych form wypowiedzi nieustannie pojawiają się nowe, oparte na współczesnych technologiach oraz społecznie uznawanych rodzajach aktywności. Różnorodność postaw i artystycznych strategii często bywa powodem poznawczego dysonansu pomiędzy *techne* i *episteme* – podstawą działalności artystycznej są umiejętności, sprawność i opanowanie technik, których doskonalenie wymusza specjalizację, a tę trudno pogodzić z uniwersalnym i ponadczasowym przesłaniem sztuki. W kulturze współczesnej prowadzi to do funkcjonowania w ograniczonym kręgu odbiorców i w rezultacie różnicowania i izolacji coraz bardziej zatomizowanych kierunków i stylów. Istotną rolę w tym kontekście mogą odegrać nauki o sztuce, które dzięki wspólnym paradygmatom poznawczym oraz dzięki wypracowywanym rozwiązaniom metodologicznym, stanowią platformę badań nad kulturą artystyczną, pozwalającą na umieszczenie refleksji nad sztuką także w kręgu zainteresowań innych dyscyplin nauk humanistycznych i społecznych.

Oddajemy w Państwa ręce pierwszy tom „Forum Artystycznego” – Interdyscyplinarnego Rocznika Naukowego. Program rocznika zawiera się w jego nazwie. Forum to przestrzeń otwarta i wspólna, w której udział nie jest obowiązkowy, a jednak konieczny, o ile chcemy cieszyć się społeczną akceptacją i żyć pełnią możliwości. W założeniu twórców rocznika, „Forum Artystyczne” ma otworzyć przestrzeń, której nie można nie zauważać z pozycji artysty i każdego, komu sprawy sztuki i kultury artystycznej nie są obce. Jeżeli forum jest przestrzenią komunikacji społecznej, to trudno wyobrazić sobie lepsze miejsce do refleksji i dyskursu na temat sztuki, bowiem właśnie do komunikacji społecznej sprowadza się wszelka działalność artystyczna.

Nawet jeśli uznamy, że w życiu artysty nieodzowne są chwile samotności, czas kształtowania się jego wypowiedzi, budowania formy i głębokiego sensu odpowiedzialności za swe dzieło, to powinniśmy też uznać, że celem tego procesu jest jednak wyjście w przestrzeń społeczną galerii, sali koncertowej, rynku książki, płyty, w tym również przestrzeni współczesnych mediów elektronicznych. Chcąc zatem odpowiedzialnie mówić o sztuce, nie możemy się ograniczać do zamkniętego kręgu osób zajmujących się wyłącznie sztuką. Świadomość związków pomiędzy sztuką i innymi dziedzinami nauki, a także obopólnych korzyści i wielorakich konsekwencji tak zwielokrotnionego dyskursu sprawiła, że wydawcy „Forum Artystycznego” zdecydowali o celowości zawarcia w podtytule założenia o interdyscyplinarności rocznika. Z nadzieją, że „Forum Artystyczne” stanie się dla Państwa cennym doświadczeniem poznawczym, a może również inspiracją własnych badań, prezentujemy pierwszy tom prac autorów związanych z Wydziałem Sztuki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Pierwszy tom rocznika jest z reguły prezentacją, próbującą odwzorować kierunki zainteresowań oraz określić horyzont metodologiczny podejmowanych badań. Z podobnymi ambicjami zmierzali się twórcy niniejszego tomu. Jego główne osie tematyczne tworzą prace poświęcone społecznej i historycznej roli sztuki, relacji działań artystycznych do procesów społecznych oraz sposobów ich badania i oceniania. Jest to również przegląd strategii badawczych wybranych autorów, którzy w badaniach historycznych i w analizie zjawisk zachodzących współcześnie poszukują odpowiedzi na pytania uniwersalne, mające znaczenie nie tylko dla wąskiej grupy specjalistów. W imieniu autorów pozwolę sobie wyrazić nadzieję, że prezentowana tematyka zyska przychylne zainteresowanie, a także stanie się inspiracją do jej rozwijania i pogłębiania w następnych tomach „Forum Artystycznego”.

Krzysztof D. Szatrawski